

Posudek na bakalářskou práci:

David Majtenyi: Osobnost Osvalda Závodského se zvláštním zřetelem na jeho činnost ve Španělsku v letech 1936–1939

Předložená bakalářská práce se zabývá životem komunistického činitele Osvalda Závodského. Soustřeďuje se především na jeho odchod do Španělska, činnost během španělské občanské války a posléze na jeho poválečné působení ve strukturách KSČ a Státní bezpečnosti, které Závodského nakonec přivedlo na popraviště.

Autor má za sebou již poměrně rozsáhlou publikační činnost, díky níž byl na zpracování tohoto tématu dobře připraven. Vycházel ze znalosti dostupné literatury a většiny archivních pramenů, v nichž se dobře orientuje a umí s nimi na potřebné úrovni pracovat. Na jejich základě ukazuje Závodského jako příklad člověka, který se v mládí ztotožnil s komunistickou ideologií, spatřoval v ní recept pro lepší budoucnost světa a rozhodl se jí plně sloužit. Podle mého názoru přináší práce cenný příspěvek pro pochopení motivů, které lidi vedly v konkrétních společenských i osobních situacích k přijetí komunistických myšlenek.

Největší část textu je věnována „španělské“ kapitole života Osvalda Závodského. Autor podrobně zkoumal, jakými způsoby a cestami odcházeli českoslovenští občané do Španělska a jak na tyto odchody reagovaly československé úřady. Následuje pak popis československých jednotek ve Španělsku, jejich zapojení do bojů a také konfliktů, k nimž mezi jejich příslušníky docházelo. Jelikož se španělská občanská válka po roce 1989 ocitla téměř úplně mimo zájem českých historiků, je cenné, že kolega Majtenyi již ve svých dřívějších publikacích a nyní i ve své bakalářské práci toto téma vyvádí z ústraní a do jisté míry je „rehabilituje“. Jedná se totiž o událost, která měla nejenom svůj mimořádný význam ve druhé polovině 30. let, kdy probíhala, ale s jejími dozvuky se setkáváme ještě dlouho po druhé světové válce.

Osvald Závodský figuruje v obecném povědomí jako příslušník bezpečnostního aparátu po roce 1948 a jako jedna z posledních obětí velkých politických procesů v první polovině 50. let. Ještě předtím však, po svém návratu do Československa

v roce 1945 pracoval na důležitých pozicích v komunistickém stranickém aparátu. Tato část jeho života a následný vzestup v řadách Státní bezpečnosti by si snad zasloužily poněkud větší pozornost. Za pokus by stála analýza toho, zda a čím se Závodský lišil od svých předchůdců. Naopak podrobně a opět se znalostí dostupných pramenů (některých i zcela nových) líčí autor poslední část Závodského života od jeho zatčení, přes vyšetřování, proces až po jeho popravu. Podává tyto skutečnosti v souvislostech, které napomáhají jejich lepšímu pochopení.

Závěrem chci vyzvednout, že kol. Majtenyi pracoval samostatně, velmi svědomitě a s nasazením, které nebývá vždy obvyklé. V době vznikání práce jsme spolu pravidelně a bez jakýchkoliv těžkostí komunikovali. Zmíněna by měla být i skutečnost, že část práce bude pravděpodobně publikována ve Sborníku archivních prací.

S klidným svědomím doporučuji práci kol. Majtenyiho k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou výborně.

V Kolíně 8.6.2016

Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.